

Ollila Sini

Uljuan tuulivoimaosayleiskaava**1. Viranomaisneuvottelu****Aika** 5.9.2024 klo 12-14**Paikka** Teams

Läsnä	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Touko Linjama
	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Karri Hakala
	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Heli Kinnunen
	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Veli-Matti Kangas
	Siikalatvan kunta	Perttu Haapalahti
	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Erika Kylmänen
	Metsähallitus	Asko Ijäs
	Pyhännän kunta	Samuli Yrjänä
	Pohjois-Pohjanmaan museo	Juhani Turpeinen
	Pohjois-Pohjanmaan museo	Marika Kostamovaara
	ABO Energy	Jenni Kylmäaho
	ABO Energy	Rasmus Satta
	FCG	Antti Kumpula
	FCG	Janne Ruuth
	FCG	Sini Ollila

1. Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Neuvottelu avattiin klo 12.05. Puheenjohtajana toimii Touko Linjama (ELY) ja muistion laatii Sini Ollila (FCG). Läsnäolijat esittäytyivät.

2. Kunnan puheenvuoro

Perttu Haapalahti (Siikalatvan kunta) esitteli Siikalatvan kunnan tuulivoimahankkeiden tilanteen.

3. Hankkeen perustiedot

Jenni Kylmäaho (ABO Energy) esitteli Uljuan tuulivoimahankkeen etenemisen.

Antti Kumpula (FCG) esitteli hankkeen osayleiskaavan ja YVA-menettelyn etenemisen ja hankkeen ajankohtaistilanteen sekä tavoiteaikataulun.

4. Vireilletulovaiheessa saatu palaute

Antti Kumpula (FCG) esitteli OAS-YVA-ohjelmasta saadut palautteet ja muutokset hankealueen kokoon OAS-YVAO-vaiheesta kaavan valmisteluvaiheeseen.

5. Suunnittelualueen nykytila

Antti Kumpula (FCG) esitteli suunnittelualueen nykytilan.

6. Kaavoitustilanne

Antti Kumpula (FCG) esitteli suunnittelualueen kaavoitustilanteen.

7. Laaditut selvitykset

Antti Kumpula (FCG) esitteli YVA-menettelyn yhteydessä ja kaavaa varten laaditut selvitykset.

8. Alustava kaavaluonnos

Antti Kumpula (FCG) esitteli kaavaluonnoksen.

9. Alustavat vaikutustenarvioinnit

Antti Kumpula (FCG) esitteli valmistuneet vaikutustenarvioinnit.

Touko Linjama (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Maakotkaselvityksen vaikutusten pienentämisen kohdalla tarkoitettiinko voimaloiden pienentämisellä kaikkien voimaloiden pienentämistä?

Janne Ruuth (FCG) liittyy kokoukseen: Tarkoitetaan kaikkien voimaloiden pienentämistä.

Hanketoimijan edustajat poistuivat kokouksesta.

10. Viranomaisten kannanotot

Erika Kylmänen (Pohjois-Pohjanmaan liitto): Koska kaikkea hankkeen esitysmateriaalia ei ollut tutustuttavana etukäteen, kommentit perustuvat myös aiempiin tietoihin.

Maakuntakaavat: Energia- ja ilmastovaihemaakunnan viranomais ehdotusvaiheessa Uljuan alueelle ei osoitettu tuulivoimaloiden aluetta johtuen Uljuan alueelle kohdistuvista haitallisista vaikutuksista. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava etenee maakuntahallituksen kokouksen 17.9. kautta julkiseen ehdotusvaiheeseen. Tavoitteena on saada kaava maakuntavaltuustoon hyväksymiskäsittelyyn 9.12. Julkiseen ehdotusvaiheeseen on valmistunut Natura-alueita ja ekologisia verkostoja koskeva selvitys. Myös Uljuan alueen vaikutuksia on tarkasteltu ja nämä huomioitu julkisessa ehdotuksessa.

Maakotka: Voimalasijoittelulla on pystytty vähentämään vaikutuksia maakotkareviiriin. Maakotkan törmäysmallinnuksen raja-arvoa 0.08 ollaan laskemassa alemmaksi ja on syytä huomioida uusi raja-arvo (0.06 tai 0.05) kun se tulee käyttöön.

Metsäpeura: Miten vaikutukset metsäpeuraan on selvitetty?

Janne Ruuth (FCG): Metsäpeuravaikutukset on arvioitu erillisessä selvityksessä, missä on tehty välkemmallinnus ja näkymäalueanalyysi mm. vasoma-alueille. Peurojen jälkiä on tarkkailtu muiden selvitysten yhteydessä ja lumijälkilaskentaa tehty pöllötarkkailujen yhteydessä.

Erika Kylmänen (Pohjois-Pohjanmaan liitto): Uljuan hankealueella ja sen läheisyydessä on metsäpeuran elinympäristöjä ja Uljuan alue sijaitsee myös tärkeän vaellusyhteyden varrella. Metsäpeuraa on ehdotettu suojeluperusteeksi Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva -Natura-alueelle. Tämä on tärkeä huomioida jo tässä vaiheessa ja vaikutukset arvioitava. Vaikutukset kys. alueelle muodostuvat erittäin suureksi. Vaikutukset metsäpeuralle muodostuvat tässä hankkeessa nyt arvioituja suuremmaksi. Eteläosaan sijoittuvien voimaloiden vaikutukset metsäpeurojen elinympäristöön ovat erittäin suuret.

Mikä on maakunnallisesti arvokkaiisiin maisema-alueisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyys?

Antti Kumpula (FCG): Merkittävyyttä käydään YVA-selostuksessa tarkemmin läpi.

Erika Kylmänen (Pohjois-Pohjanmaan liitto): Jos merkittävyys on arvioitu suureksi, pitää esittää lieventämistoimenpiteitä. Yhteisvaikutukset tulee myös huomioida. Panoraamakuvien käyttö havainnekuvina ei palvele käyttötarkoitusta, olisi hyvä näyttää myös ihmissilmää kuvaava tilanne.

Mikäli Uljuan aluetta ei osoiteta vireillä olevan energia- ja ilmastovaihe- ja maankäytön kaavassa tuulivoimaloiden alueena, ei aluetta voida tässä laajuudessa hyväksyä kunnanhallituksessa.

Marika Kostamovaara (Pohjois-Pohjanmaan museo): Museo toivoo arkeologisen inventoinnin paikatiedot, jotta tiedot voidaan viedä rekisteriin. Saarijärvi 1:stä puuttuu alakohde, Ojantakanen-kohdeella on väärä tunnus, nämä puuttuvat vielä rekisteristä. LIDARK-hankkeen aineistossa ja yleisöilmoitusten kautta on seitsemän kohdetta, jotka eivät ole nyt inventoinnissa mukana, sekä yksi mahdollinen kohde. Näiden osalta on täydennystarvetta kaava-aineistoihin.

Kaavassa sijoittelussa tulisi olla väljyyttä tv-alueiden ja muinaisjäännöskohteiden välillä. Vaikutusten arvioinnissa arvioitava vaikutukset myös alakohteille ja koko alueelle. Vaikutuksia tulee tarkastella tv-alueen ja teiden ym. reunasta, ei keskipisteestä tai keskilinjasta.

Touko Linjama (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Kaavaluonnoksessa sm-6 ja sm-7 kohteet ovat samalla alueella, tämä tarkistettava.

Juhani Turpeinen (museo): Esitietoa maisemavaikutuksista saatu. Hyvölänrannan kulttuurimaisemaan vaikutus suuri tai kohtalainen. Yhteisvaikutuksia tälle kohteelle tulee arvioida.

Asko Ijäs (Metsähallitus): Kaava ei ole Metsähallituksen kiinteistöllä, joten Metsähallituksen näkökanta koskee YVA-menettelyn vaikutusten arviointia. Valtion suojelualue sijaitsee kaava-alueen eteläpuolella. Jos se ulottuu kaava-alueelle, tulee merkitä kaavaan. Maakotkan törmäysmallinnuksessa Metsähallituksen ohje on käyttää raja-arvoa 0.06. Maakotkan ohella alueella on muitakin herkkiä petolintuja, joiden osalta vaikutusten arviointi tulee myös tehdä riittäviin selvityksiin perustuen. Linnustot selvitykset on tehty pääosin vuonna 2021, joten niiden ajantasaisuus ja maastoseurantojen riittävyys on arvioitava. Metsäpeuran vaikutusten arviointi tulee tehdä huolellisesti.

Karri Hakala (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Ei kommentoitavaa kaavaluonnokseen liikenteen osalta.

Veli-Matti Kangas (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Metsähallituksen ja Liiton puheenvuoroissa tuli hyvin esille keskeisimmät seikat metsäpeurasta ja maakotkasta. Maakotkan törmäysmallissa Metsähallituksen ohjeistuksessa käytetään raja-arvoa 0.06 ja Ympäristöministeriön ohjeistuksen luonnoksessa on käytetty raja-arvoa 0.05, joten suositellaan käyttämään vähintään arvoa 0.06. Myös muihin petolintuihin kohdistuvat rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset arvioitava. Linnuston kohdalla selvityksissä jäi hieman epäselväksi miten selvitykset on tehty. LUOPAS-oppaassa on päivitetty soidinpaikkoihin liittyviä arvoluokkia, nämä otettava huomioon.

Ollaan metsäpeuran kannalta keskeisimmillä alueilla Pohjois-Pohjanmaalla. Peräänkuuluttaa asiantuntevaa ja huolellista metsäpeuravaikutusten arviointia. Lumijälkilaskennoista: kanta talvehtii muilla alueilla, jolloin lumijälkilaskennan merkitys on marginaalinen. Sama karhun osalta. Arviossa on syytä ottaa huomioon metsäpeuran ehdottaminen Natura-alueen suojeluperustaksi. Vaikutusten arviointiin tulisi ottaa kvantitatiivista otetta ja arvioida yhteisvaikutukset. Välkevaikutuksen lisäksi myös meluvaikutukset metsäpeuran elinympäristöille voitaisiin arvioida.

Suurpedot: Ahmaa lukuunottamatta suurpedot ovat direktiivilajeja, joiden osalta on kiinnitettävä erityisesti huomiota lisääntymis- ja levähtämispaikkoihin.

Heli Kinnunen (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Maakotka, metsäpeura, ekologiset yhteydet ja suoalueet ovat keskeisiä arvioitavia asioita hankkeessa. Petolintujen pesäpaikat, kasvilajit ym. rekisteritiedot on tarkistettava. Maakotka-asiakirjat ja metsojen soidinpaikat ovat salassapidettäviä. Maisema, maankäytön kaava ja yhteisvaikutukset ovat myös tärkeitä selvitettäviä asioita. Ympäristöministeriön opas maisemavaikutuksista on tullut. Kaavakartalla olevat luo-merkinnät ja arvoluokkien käyttö niissä on

hyvä asia, mutta tässä vaiheessa ei voi ottaa kantaa, pitäisikö olla myös muita LUO-merkintöjä. Perustellussa päätelmässä otetaan kantaa selvitysten riittävyyteen ja laatuun.

Touko Linjama (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Kaavaselostukseen voidaan lisätä, että kaavan tarkoituksena ei ole ollut MRL§72 mukainen rantarakentamisen osoittaminen. EN-merkinnän osalta ohjeellinen aluevaraus, jotta sijaintipaikkaa ei suoraan määrätä. Ohjaava vaikutus jää kuitenkin vähäiseksi.

Maiseman osalta havainnekuvien yhdistäminen panoraamakuvaksi heikentää hahmottamista. Panoraamakuvan lisäksi toivotaan otettavan yksi keskeisimmästä vaikutuksesta oleva kapeampi kuva.

Asutuksen osalta on hyvä, että asuinrakennukset on selvitetty ja käyttötarkoituksia on tarkoitus muuttaa. Ennen kaavan hyväksymistä on varmistuttava, että asuinrakennuksilla ei aiheudu haittaa. Myös lähelle suosituksia tulevat määrät ovat hyväksyttävyyden rajalla.

Pohjavesialueiden osalta tuli tuore hallinto-oikeuden päätös listä, missä pohjavesialue sijoittui kaava-alueelle. Hyvä kiinnittää huomiota että mahdolliset vaikutukset arvioidaan.

Vireillä olevan maakuntakaavan ehdotusaineistoa tulisi hyödyntää, kun se on saatavilla.

11. Muut asiat

Perttu Haapalahti (Siikalatvan kunta): Onko tuulivoimahankkeissa tehty videopohjaisia näkymämallinnuksia?

Touko Linjama (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Videopohjaisia havainneaineistoja on tehty YVA-selostusvaiheen yhteydessä esimerkiksi Kainuussa.

Janne Ruuth (FCG): Tehdään havainnevideoita, joissa on myös keskeisiltä paikoilta 360 asteen katse-lupisteitä.

Antti Kumpula (FCG): Aikataulusta: Syksyn aikana ollaan tuomassa kaavaluonnosta ja YVA-selostusta nähtäville.

Touko Linjama (Pohjois-Pohjanmaan ELY): Aikataulusta hyvä olla ELY:n kanssa yhteydessä.

12. Neuvottelun päättäminen

Neuvottelu päätettiin klo 14.08.